

Bromheadia annamensis Aver. & Averyanova 2006

Trong mục Lan rừng VN từ A-Z, chúng tôi có đề cập đến một số cây lan còn thiếu hình ảnh và chi tiết, trong đó có cây *Bromheadia annamensis* do vợ chồng Tiến sĩ Leonid Averyanov và Averyanova công bố vào năm 2006. Tiếc rằng trong văn bản công bố chỉ có vôn vện vài giò ngắn ngủi.

Komarovia 4: 3 (2, 5; fig. 1) 2006

Distribution:

Vietnam (Indo-China, Asia-Tropical)

Type Information

Collector(s): J.Regalado, T.H.Nguyen, K.L.Phan, L.Averyanov et al. HLF 4234

Locality: S Vietnam, Ninh Thuan Prov., Ninh Hai Distr., Vinh Hai Municipality, NEE slopes on Nui Chua Mt. to SW of the point 11°43'52" N, 109°08'35" E at elev. about 600-700 m a.s.l. Primary evergreen closed dry forest on rocky montane slopes composed of granite. Humus epiphyte on high trees.

Tiến sĩ Phan kể Lộc cho biết khi tìm thấy, cây đã tàn hoa nên các khoa học gia chỉ lấy được mẫu cây sống. Và từ đó đến nay chúng tôi và những người tò mò muốn biết cây này mặt ngang, mũi dọc ra sao đành chịu thua.

Tuần lễ trước đây anh Nguyễn văn Cảnh ở Buôn Mê Thuật có gửi cho chúng tôi mấy tấm hình của một cây lan *Bromheadia* và lá thư sau:

“Cháu gửi cho bác xem một loại Đầm lầy - Bromheadia mà trong danh sách của bác chưa thấy mô tả tới. Phong lan, lá hình ống, thân cây cao tới 60cm, chùm hoa trên đỉnh ngọn, nở 1-2 hoa một vào khoảng tháng 4-5. Cây già có thể nở hoa nhiều lần như các loại Đầm lầy khác. Phân bố có thể tại vùng Gia lai - Kontum vì cháu mua được của những người đồng bào tại đây. Bọn cháu vẫn nghi ngờ nó là cây Bromheadia anamensis.”

Sau khi tìm tòi trên sách vở, tài liệu rồi lướt trên mạng, chúng tôi thấy có vài cây tương tự, nhưng giống hoa mà không giống thân và lá. Duy chỉ có trang Hoa Lan Cây Cảnh.com trong mục Lan Rừng Khánh Hòa-Nha Trang có mấy tấm ảnh tuyệt đẹp của anh Võ văn Thành rất giống với ảnh cây *Bromheadia* do anh Cảnh gửi cho, nhưng cũng chỉ kèm theo mấy chữ:

“Hoa này rất giống hoa của cây Lan đầm lầy - *Bromheadia aporoides* (hay còn gọi là Lan Dừa), nhưng thân và lá lại rất khác nhau. Anh chị em nào có tư liệu gì về cây này, xin chia sẻ.”

Xin phép anh Võ văn Thành và trang Hoa Lan Cây Cảnh cho chúng tôi được dùng để làm thêm sáng tỏ vấn đề.

Mặt khác chúng tôi cũng gửi điện thư hỏi tiến sĩ Leonid Averyanov và các khoa học gia khác, cũng như nhờ các bạn bè khác tìm giúp. Chỉ một hôm sau, TS Leonid đã trả lời là cây này rất giống cây *Bromheadia annamensis* vì lúc này ông đang ở một khu rừng nào đó ở Bắc Việt Nam và cuộc khảo sát thực địa của ông còn kéo dài tới tháng 12-2013. Cầu chúc cho ông được khỏe mạnh và tìm ra những kỳ hoa mới lạ cho hoa lan thế giới.

Như vậy chúng ta có thể tin rằng cây lan của anh Cảnh cũng như của anh Thành là cây *Bromheadia annamensis* vì cấu trúc về thân, lá cây này khác hẳn với cây *Brom. aporoides* và *Brom. finlaysonianum* hiện có tại VN. (Xin vào vắn B trong mục Lan rừng VN để biết thêm chi tiết.)

Chúng ta cũng nên biết rằng, khi mùa hoa đã qua, khó lòng nhìn nhận được cây lan trong khu rừng rậm cây lá xanh um. Mà khi nói về một cây lan lại không có hình ảnh thì khó lòng hình dung ra được, mà dù cho có hình ảnh, chúng ta cũng không thể biết rõ cây lan to, nhỏ ra sao. Vì vậy cần phải có mô tả chi tiết về thân lá, mùa hoa nở v.v.v.

Thành thực cảm ơn anh Nguyễn văn Cảnh, anh và nhiều anh em khác ở quê nhà đã đóng góp những viên gạch xây dựng Thư Viện Hình Ảnh Lan Rừng VN từ A-Z. Những tấm ảnh quý giá của anh và anh Võ văn Thành về cây *Bromheadia annamensis* sẽ xuất hiện trên tập ảnh Lan Rừng VN cùng với ảnh của các anh em khác sẽ giúp cho những ai quan tâm muốn hiểu rõ những cây lan của nước nhà.

Những tin vui như trên, đã làm cho cuộc sống của chúng tôi vui vẻ và cảm thấy mình còn đáng sống, tuy sắp sửa phé thải nhưng vẫn còn mong làm được một chút gì hữu ích cho người đồng điệu, cho đất nước thân yêu.

Mong rằng sẽ nhận được sự tiếp tay của các bạn trẻ đương thời cũng như thế hệ nối tiếp.

Westminster 10-2013